

**ИНСТИТУТ ПО НЕВРОБИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

Утвърждавам,

Директор: проф.д-р Рени Калфин

ПРАВИЛНИК

ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ

Приет на заседание на НС на ИНБ – БАН, Протокол № 2 от 15.12 .2011 г., изм. и доп. на заседание на НС на ИНБ – БАН, Протокол № 5 от 23.07 .2013 г. и изм. и доп. на заседание на НС на ИНБ – БАН, Протокол № 7 от 28.11 .2013 г.

Чл. 1. Обучението на докторанти в ИНБ се провежда в рамките на българското законодателство, нормативните документи, касаещи докторантурата, Правилника и Устава на БАН, Правилника за устройството и дейността на ИНБ и настоящия Правилник. Формата за обучение на докторантите за придобиване на образователната и научна степен «доктор» е редовна, задочна и на самостоятелна подготовка.

Чл.2. (1) В конкурсите за редовна и задочна докторантура по държавна поръчка могат да участват български граждани, притежаващи образователно-квалификационната степен “магистър” или с приравнена към тази степен диплома.

(2) Кандидатите подават молба до Директора на ИНБ и съгласно чл.3, ал. 1 от Правилника на БАН прилагат следните документи:

1. Автобиография;
2. Диплома за образователно-квалификационна степен “магистър” с приложението или нотариално заверено копие от нея;
3. Удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;
4. Медицинско свидетелство, издадено в срок до един месец преди датата на кандидатстване;

5. Свидетелство за съдимост;
6. Списък на публикациите, ако има такива;
7. Кандидатите могат да прилагат и други документи, удостоверяващи техните интереси и постижения в съответната научна област;
8. Фактура (или копие) за платена такса в Центъра за обучение (ЦО) при БАН – ул. “Сердика” № 4 (таксата не зависи от броя на конкурсите, в които участват кандидатите).

(3) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, съставена от научния секретар на Института, ръководителя на научното направление, заявило конкурса и завеждащия АСН на ИНБ до една седмица след изтичане срока на конкурса. За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни от изтичане на срока на конкурса. Уведомлението играе роля на документ за допускане/недопускане на кандидата до участие в конкурса.

(4) До участие в конкурса се допускат кандидатите за докторанти, които имат общ успех от дипломата за образователно-квалификационата степен „магистър” най-малко „много добър” (4.50).

(5) Конкурсът за докторанти се състои от писмен и устен изпит по специалността по конспект, състоящ се от обща и специализирана част. Общата част от конспекта се одобрява от Научния съвет (НС) на Института, а специализираната част се предлага от ръководителя на направлението, където се обучава докторанта, и се утвърждава от Директора на ИНБ. Кандидат-докторантът полага също изпит по един избираем чужд език (английски, френски, немски, испански). Изпитът по специалността (писмен и устен) се провежда от комисия, която се предлага от НС на ИНБ и се назначава от Директора. Изпитът по чужд език провежда комисия, която се определя от ЦО.

(6) Конкурсът се провежда до четири месеца след датата на обявяването му, и не по-рано от 1 месец от уведоmlението за допускане до участие.

(7) Кандидатите за докторанти се допускат до устен изпит по специалността при успех от писмения изпит, не по-нисък от „много добър” (4.50).

(8) Успешно издържали конкурса са кандидатите, които са получили средна оценка от писмения и устния изпит по специалността не по-ниска от „много добър” (4.50) и оценка „добър” (4.00) на изпита по чужд език.

Чл. 3. След приключване на конкурсите и записване на докторантите, Директорът на ИНБ уведомява ЦО за резултатите от конкурсите.

Чл. 4. Директорът на ИНБ и определеният от НС научен ръководител от една страна, и редовният докторант по държавна поръчка от друга, подписват типов Договор (Приложение № 1), след което Директорът на ИНБ издава заповед за зачисляване на докторанта и срокът на докторантурата започва да тече от този момент. При отказ на докторанта да подпише Договора и при наличие на успешно преминал изпитите втори кандидат за същото място, Директорът прави ново предложение пред НС на ИНБ за зачисляване на втория кандидат.

Чл. 5. Срокът за обучение на редовните докторанти по държавна поръчка или платено обучение е 3 години, докато срокът за обучение на задочните докторанти по държавна поръчка или платено обучение е 4 години. Съгласно чл. 8, ал. 3 от ЗРАСРБ по изключение срокът може да бъде удължаван без право на стипендия, но не повече от 1 година.

Чл. 6. Лице, разработило съществена част от дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор”, може да се зачисли като докторант на самостоятелна подготовка по специалност, за която ИНБ има акредитация. Лицето подава молба до Директора на ИНБ и прилага в писмен вид резултатите от разработката си плюс съответната библиография. Директорът насрочва със заповед семинар на научното направление и при необходимост го разширява, така че да могат да бъдат включени най-малко 5 хабилюирани лица в областта на разработката. Участниците в семинара изслушват изложението на кандидата за докторант. При положителна оценка, семинарът предлага на НС на ИНБ зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка. НС по доклад на ръководителя на научното направление, писмената разработка на кандидата и протокола от семинара, може да вземе решение за зачисляване. След зачисляването за този докторант важат всички процедури и изисквания по реализиране на образователната и научна програма за докторантите в БАН. Ако зачисленият докторант не е служител на БАН и с организацията, в която работи, няма сключено споразумение, е необходимо да се сключи договор между Директора на ИНБ и докторанта с определяне на такса за обучението му.

Зачислените докторанти на самостоятелна подготовка имат законов срок от три години, за да доразработят и предадат за защита дисертационния си труд. В случай, че дисертационният труд не е представен за защита в упоменатия тригодишен срок, ИНБ няма финансови ангажименти към процедурата по защита на дисертационния труд. Заплащането на защита (изцяло или частично) на самостоятелните докторанти – служители на БАН, става само при финансова

възможност на ИНБ и решение на ръководството на института. Защитата на самостоятелни докторанти, които не са служители на БАН, се заплаща от тях.

Чл. 7. Кандидатите за докторанти плащат такса за провеждане на конкурсните изпити по специалния предмет и по езикови умения, която такса се определя от Центъра за обучение.

Чл. 8. Редовните и задочни докторанти по държавна поръчка заплащат държавни такси в ИНБ съгласно действащите нормативни актове. Докторантите на самостоятелна докторантура, които не са служители на БАН и при които няма сключено споразумение на БАН с организацията, в която докторантът работи, също плащат такси, определени и гласувани от НС на ИНБ.

Чл. 9. Образователната програма на докторантите се организира и реализира чрез ИНБ и Докторантското училище към ЦО при БАН.

Чл. 10. Образователната програма обхваща следните типове обучение:

- (1) Индивидуално специализирано обучение в ИНБ;
- (2) Общо специализирано обучение по научни направления – съвместно от ИНБ и от Докторантското училище към ЦО при БАН;
- (3) Общоакадемично обучение за придобиване на езикови и компютърни умения – от Докторантското училище към ЦО при БАН.

Чл. 11. Обучението на докторантите се осъществява в съответствие с кредитна система на Докторантското училище (Приложение № 2), която предвижда задължителен минимален брой кредити по дейности.

Чл. 12. НС на ИНБ определя научните ръководители и научните консултанти на докторантите, които са хабилитирани лица – професор или доцент. Те подпомагат и консултират цялостната подготовка на докторантите и разработването на дисертационните им трудове.

Чл. 13. (1) При наличие на средства, директорът на ИНБ осигурява заплащане на научните ръководители и научните консултанти от ИНБ или на външни такива, обучаващи докторанти на ИНБ (максимум двама ръководители/консултанти на докторант), съгласно действащите норми: 40 лекционни часа годишно за редовен докторант, 30 лекционни часа за задочен докторант и 20 лекционни часа за ръководител на докторант на самостоятелна подготовка.

(2) При наличие на финансови средства и след успешна защита на дисертационен труд, директорът на ИНБ осигурява заплащане на възнаграждения на научните ръководители и научните консултанти на защитилия докторант (като поне единият – ръководителят или докторантът са от ИНБ) в размер на 250 лв. за

всеки научен ръководител/консултант (максимум двама ръководители/консултанти на докторант).

Чл. 14. Индивидуалното специализирано обучение се планира в проекта за докторантура на научния ръководител (консултант) и се включва в годишните индивидуални планове на докторанта, приемани от НС на ИНБ. Отчитането на това обучение става в НС на ИНБ с приемане на ежегодните отчети на докторанта и мнението на научния ръководител (консултант). Обучението завършва с изпит по конспект, приет от НС на ИНБ, за което докторантът получава съответен брой кредити.

Чл. 15. Общото специализирано обучение става чрез преминаване на най-малко два курса по 30 часа, с общ базов характер за областта на темата на дисертацията на докторанта или даващи познания в интердисциплинарна област, близка до областта на темата. Курсовете завършват със зачитаща се оценка или с друга форма, приета от НС на ИНБ. Предложения за такива курсове се правят от хабилитирани лица или доктори на науките пред НС на ИНБ, като се представят съответни програми за обучение. След дискусия НС на ИНБ може да приеме тези програми и ги изпраща в Центъра за обучение. Одобрените програми стават достояние на всички институти в БАН чрез сайта на Центъра за обучение. Научният ръководител (консултант) заедно с докторанта, определя най-малко два такива курса, които включва в индивидуалния план на докторанта. Те трябва да донесат на докторанта съответен брой кредити. По преценка на научния ръководител (консултант) докторантът може да прослуша и допълнителни курсове от одобрените, както и някои курсове, които се четат в университетите. Курсовете се провеждат лекционно при минимален брой от 5 слушатели. При по-малък брой те се провеждат чрез консултации с лектора. Лекционните курсове се хоноруват съгласно правила, приети от Академичния съвет при БАН.

Чл. 16. Общоакадемичното езиково обучение на докторантите се осъществява от Сектора за чуждоезиково обучение към Докторантското училище на ЦО при БАН. Обучението завършва с изпит. Центърът за обучение организира и провежда изпити и по други западни езици. Посещението на курсовете не е задължително за докторанти, които владеят добре английски език. Те имат право да се явят директно на изпит в ЦО. За докторантите в БАН се признава само сертификат за успешно положен изпит, издаден от ЦО при БАН.

Чл. 17. Общоакадемичната подготовка на докторантите по компютърни умения се осигурява от Докторантското училище към ЦО при БАН. На докторантите се предлага списък от курсове и те, заедно с научните си ръководители

(консултанти), избират съответния курс от 30 часа. Докторантите могат да прослушат и други курсове, платени на преференциални цени. Курсът завършва с изпит със зачитаща се оценка. Докторант, който има необходимите познания, може да се яви директно на изпит в ЦО и да получи съответен сертификат. За докторантите в БАН се признава само сертификат, издаден от ЦО.

Чл. 18. Научната програма на докторантурата се планира по предложения от научния ръководител (консултант) проект и чрез разработените на негова основа годишни индивидуални планове, приемани от НС на ИНБ. Отчитането на изпълнението на научната програма става ежегодно пред НС на ИНБ чрез отчет за докторантурата.

Чл. 19. Правата и задълженията на докторантите редовно обучение държавна поръчка при реализирането на докторантурата в законовия срок се регламентира с тристранно подписан договор (Приложение № 1). Типовият договор от Приложение № 1 е неразделна част от настоящия Правилник. Той може да се допълва и прецизира от НС на ИНБ съобразно спецификата на дейността на Института.

Чл. 20. При системно неизпълнение на образователната и научна програми, в т.ч. на годишните индивидуални планове и ненабиране на минималния брой кредити, НС на ИНБ може да прекрати докторантурата. Директорът на ИНБ издава заповед за отстраняване. Отстранените или самоволно напуснали редовни докторанти, приети по държавна поръчка, са длъжни да върнат получените от тях стипендии (вж. ПМС № 90/ 26.05.2000 г.). Докторант може да бъде отстранен ако през време на докторантурата му влезе в сила присъда за лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер.

Чл. 21. Докторантът може да бъде отчислен с право на защита по решение на НС на ИНБ въз основа на мотивиран доклад на ръководителя на първичното научно звено, придружен от мнение на научния ръководител, справка от АС направление за налична документация в докторантското досие и протокол от семинар. Семинарът се определя със заповед на Директора на ИНБ, придружена от списък включващ най-малко 5 хабилитирани лица или доктори на науките с компетенция в областта на научната разработка. На семинара докторантът представя своите научни резултати. Основание за отчисляване е докторантът да е постигнал съществени научни резултати по темата на дисертацията, документирани с решение на семинара, и да е изпълнил образователната програма, като е събрал минимум от 130 кредити (вж Приложение № 2).

Чл. 22. (1) Отчисленият с право на защита докторант трябва да предаде дисертацията си най-късно до две години от датата на решението на НС. След този срок ИНБ няма финансови ангажименти по процедурата за защита на дисертационния труд.

(2) За докторанти, зачислени след 08.06.2011 г., положените изпити от индивидуалния план за подготовка имат валидност до 5 години след изтичане на редовния срок на докторантурата.

Чл. 23. Когато докторантът е събрал минимума точки (Приложение № 2) по доклад на научния ръководител, Директорът издава заповед за провеждане на предзащита, придружена от списък с минимум 5 хабилитирани лица или доктори на науките, компетентни в областта на дисертацията. След представяне от страна на докторанта на научните резултати се провежда дискусия и при положително решение се прави предложение до НС за откриване на процедура по защита и избор на Научно жури в смисъла на ЗРАСРБ чл. 9 и Правилника за приложението му.

Чл. 24. (1) Документите, които докторантът трябва да подаде за защита са следните:

1. Дисертация;
2. Автореферат;
3. Копие на трудовете;
4. Списък на публикациите;
5. Справка за взети изпити и получени кредити от докторанта;
6. Мнение на хабилитирани лица (ако има такива);
7. Други материали по преценка на докторанта.

(2) Дисертация (3 броя) и автореферат (1 брой) се подават в АС направление при ИНБ. От тях 2 бр. дисертации се дават на рецензентите, а останалите материали остават на разположение и след приключване на процедурата по защитата се завеждат към библиотечния фонд на ИНБ.

Чл. 25 Материали и съобщения свързани с процедури от докторантското обучение се предоставят в писмен вид, за поместване на Интернет страницата на ИНБ, най-късно 2 седмици преди датата на Научния семинар или Защита.

Чл. 26. След доклад на научния ръководител, НС на ИНБ може да разреши прекъсване на една докторантура в случай на продължително боледуване, майчинство, сериозни семейни или други причини, вкл. и в случай на работа в чужбина по темата на дисертацията. НС на ИНБ взема конкретно решение относно продължителността на срока на прекъсване, съобразено с изискването на чл. 4, ал. 9 от Правилника на БАН - до 1 година, а при майчинство - до 2 години.

Чл. 27. ИНБ създава база данни за всеки докторант и съхранява всички материали и документи, отнасящи се до работата на докторантите, тяхното обучение и разработването на дисертационните им трудове. Ежегодно ИНБ изготвя и изпраща справка за докторантурите в Института до Центъра за обучение.

Чл. 28. Възникването на казуси, неуредени в настоящия Правилник, се решава на базата на Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет при БАН.

ТИПОВ ДОГОВОР
за подготовка на докторанти в БАН
редовна докторантура по държавна поръчка

Днес, ..., между Директора на Института по невробиология при БАН,
/дата/

ръководителя на докторанта ..... от
.....

/име, фамилия/ /наименование на звеното/

от една страна и от друга докторанта на редовна докторантура по държавна поръчка
....., зачислен от НС на ИНБ на
.....

/име и фамилия/ /дата/

протокол № ....., се сключи настоящият договор с цел уреждане на
взаимоотношенията на страните при реализиране на докторантурата за периода
.....

/години/

Докторант: ..... Директор на ИНБ: .....

Ръководител на докторанта: .....

ОЦЕНКА НА ПОДГОТОВКАТА НА ДОКТОРАНТИ В БАН ПО КРЕДИТНА СИСТЕМА

Осигуряването на подготовката на докторантите в БАН в рамките на Докторантското училище и изпълнението на образователната им и научна програма става въз основа на кредитна система, разработена от Центъра за обучение при БАН. Докторантът се допуска до предзащита само ако е набрал минимум от 250 кредита. Кредитите се набират от следните дейности на докторанта:

I. Изпълнение на образователната програма

(Задължителен минимум от 130 точки)

I.1. Успешно положен изпит по базов специализиран предмет – 40 точки

I.2. За зачетен допълнителен курс за осъществяване на обща базова подготовка в съответното научно направление или в интердисциплинарно направление, свързано с темата на дисертацията – 20 т. с минимум 2 курса x 20 т. = 40 т.;

I.3. Успешно положен изпит по езикова подготовка – 25 т.;

I.4. Успешно положен изпит по компютърни умения – 25 т.

II. Апробация на изпълнението на научната програма

(Задължителен минимум от 40 точки)

Докладване пред научни форуми на научни резултати по темата на дисертацията:

II.1. Доклад пред научен семинар на ПНЗ – 8 т.;

II.2. Доклад пред научно мероприятия в страната – 24 т.;

II.3. Доклад пред научно мероприятие в чужбина или пред международно научно мероприятие у нас – 32 т.

III. Публикации на научни резултати по темата на дисертацията

(Задължителен минимум от две публикации и 80 точки)

III.1. Публикация в българско научно списание или в тематичен сборник – 48 т.;

III.2. Публикация в чуждестранно научно списание, в чуждестранен тематичен сборник или в наше научно списание с международен статут – 60 т.;

III.3. Публикация на доклад в пълен текст в материали от българско научно мероприятие – 32 т.;

III.4. Публикация на доклад в пълен текст в материали от чуждестранно научно мероприятие или в материалите на международно научно мероприятие у нас - 40 т.